

Лінгвістика тексту. Стилiстичнi та контекстуальнi вияви лексичних i граматичних одиниць

УДК 811.111'42:81'42:070
DOI 10.31652/2521-1307-2026-42-04

Лексико-граматичнi особливостi вираження негачiї в поетичному дискурсi Михайла Олiйника

Володимир Олексенко* <https://orcid.org/0000-0002-1358-6325>

Вiкторiя Маринова <https://orcid.org/0009-0007-4070-8512>

* Автор-кореспондент, e-mail: volodymyr.oleksenko@gmail.com

Херсонський державний унiверситет, м. Івано-Франкiвськ, Україна

Надiйшла до редакцiї: 01.04.2026 • Схвалено до друку: 21.04.2026

Анотацiя

Наукова розвiдка присвячена аналізу й iнтерпретацiї лексико-граматичних засобiв вираження негачiї в поетичному дискурсi херсонського митця Михайла Олiйника. Метою роботи є визначення основних мовних засобiв реалiзацiї категорiї заперечення та з'ясування їх функцiйно-семантичних особливостей у поетичних текстах автора. У статтi розглянуто сучаснi пiдходи до вивчення негачiї в лiнгвiстицi, проаналiзовано науковi працi, присвяченi цiй проблематицi, а також дослiджено особливостi використання експлицитних й iмпліцитних форм заперечення в поезiї. Основними методами дослiдження є герменевтичний, культурно-iсторичний, аналітичний, семантичний, асоціативно-концептуальний, що дало змогу виявити специфіку функціонування негачі, її роль у створенні образності, емоційності та смислової глибини поетичного тексту. Отримані результати можуть бути використані у подальших наукових дослідженнях у галузі лінгвістики тексту, стилістики та поезики, а також у практичній діяльності філологів і викладачів.

Ключові слова: негачія, поетичний дискурс, лексико-граматичні засоби, імплицитне заперечення, експлицитне заперечення, іронія, риторичні питання, стилістичний аналіз

Text Linguistics. Stylistic and Contextual Manifestations of Lexical and Grammatical Units

UDK 811.111'42:81'42:070
DOI 10.31652/2521-1307-2026-42-04

Lexical and Grammatical Features of Negation in Mykhailo Oliinyk's Poetic Discourse

Volodymyr Oleksenko* <https://orcid.org/0000-0002-1358-6325>

Viktoria Martynova <https://orcid.org/0009-0007-4070-8512>

* Corresponding author, e-mail: volodymyr.oleksenko@gmail.com

Kherson State University, Ivano-Frankivsk, Ukraine

Received: 01.04.2026 • Accepted: 21.04.2026

Abstract

Introduction. This article analyzes the lexical and grammatical features of negation in the poetic discourse of Mykhailo Oliinyk. The category of negation plays an important role in shaping artistic content, reflecting the author's worldview, and creating the emotional and expressive backdrop of a poetic text. An understanding of the linguistic means of negation is essential for grasping the deeper meanings of poetry and the mechanisms by which they are realized. **Purpose.** The main objective of this study is to identify and analyze the lexical and grammatical means of expressing negation in the poetic works of Mykhailo Oliinyk. The specific tasks include identifying types of negation, examining their functional and semantic characteristics, clarifying the role of negation in creating imagery and emotionality, and determining its significance in shaping the poet's individual style. **Methods.** The main research methods include hermeneutic, cultural-historical, analytical, semantic, and associative-conceptual approaches. The hermeneutic method provides for the interpretation of poetic texts and the identification of hidden meanings; the cultural-historical method allows for an examination of the functioning of negation in the context of wartime reality; the analytical method facilitates the systematization of linguistic means; the semantic method determines the meaning and functions of negation; and the associative-conceptual method reveals the conceptual connections and figurative structures of poetic thought. **Results.** The study revealed the diversity of means used to express negation in Mykhailo Oliinyk's poetry, including the use of explicit and implicit forms, lexemes with negative semantics, rhetorical questions, and irony. It is established that negation performs an important meaning-making function, reflecting the experience of war, loss, and inner resistance. It is also found that the intensity and nature of the use of negation depend on the thematic content of the texts and the author's communicative purpose. **Originality.** This study offers a comprehensive analysis of the category of negation in Mykhailo Oliinyk's poetic discourse, combining various methodological approaches and focusing on the interaction of lexical and grammatical devices. Its novelty lies in identifying the specific features of how negation functions within a wartime context and its role in shaping the author's individual idiolect. **Conclusion.** It is established that lexical and grammatical means of negation are an important element of poetic discourse, influencing the formation of meaning and the emotional perception of the text. The results of the study underscore the need for further research into the category of negation in contemporary poetry and its interaction with other linguistic and stylistic phenomena. **Keywords:** negation, poetic discourse, lexical-grammatical devices, implicit negation, explicit negation, irony, rhetorical questions, stylistic analysis

Постановка проблеми. Категорія негачії в поетичному мовленні є важливим засобом смислотворення та мовного вираження художнього мислення, упливаючи на формування індивідуально-авторської концептосфери. Негачія використовується в літературному тексті для оприявнення процесу трансформації певних станів та явищ, їх переосмислення та збереження на новому рівні, що знаходить своє вираження в поезії через використання контрастів, антиномій, гіпербол, літот, заперечень, інверсій, еліпсису, слів із негативною семантикою тощо. Маючи когнітивні якості, негачія сприяє відображенню мовомислення автора та формуванню особистого ідіостилу. За допомогою лексико-граматичних засобів вираження цієї категорії поет може реалізувати художнє заперечення реальності в різних формах, показати невідповідність або протиставлення певних явищ, процесів, станів, а також відтворити внутрішній спротив, відмову, сумніви й емоційні оцінки, що також упливає на творення нових смислів і символів, розширюючи межі буквального змісту. Як універсальна мовна категорія негачія впливає на спосіб мислення та висловлювання, що в результаті формує індивідуальний стиль поета. У віршованих текстах Михайла Олійника експліцитні й імпліцитні засоби цієї мовної категорії виражають заперечення певного змісту, протиставлення стверджуваного, уточнення й корекцію інформації, раціональний досвід та авторську інтерпретацію дійсності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасні підходи до вивчення категорії негачії в мовознавстві представлені такими аспектами, як логіко-філософський, лексико-граматичний, морфемний, семантичний, синтаксичний, прагматичний, стилістичний, дискурсивний, когнітивний і комунікативний. Зокрема, С. Єрмоленко та І. Каспер (Єрмоленко, Каспер, 2018) розглядають негачію як лексико-граматичне явище з широкими функційними можливостями та вводять поняття заперечного паралелізму як лексичного тропа. К. Медвідь і

С. Швачко (Медвідь, Швачко, 2014) аналізують морфологічний аспект негачії. М. Баган (Баган, 2009; Баган, 2010) досліджує лексичний і прагматичний аспекти негачії, визначаючи роль атрибутивної лексики та функцію експресивних синтаксичних конструкцій. О. Селіванова (Селіванова, 2008) наголошує на інтеграції різнорівневих мовних засобів для вираження негачії. А. Паславська (Паславська, 2006) виокремлює в цій категорії семантику, синтактику, прагматику та просодіку.

Метою статті є визначення й аналіз лексико-граматичних засобів вираження негачії в поетичному дискурсі Михайла Олійника та їх функційно-семантичних особливостей. Для досягнення цієї мети передбачено розв'язання таких **завдань**: 1) окреслити теоретичну парадигму категорії негачії в лінгвістиці та поетичному дискурсі; 2) виявити лексико-граматичні засоби негачії в поетичних текстах Михайла Олійника; 3) проаналізувати граматичні способи реалізації негачії та їх функційно-стилістичні особливості; 4) з'ясувати роль заперечних конструкцій у створенні образності, емоційності та смислової глибини поетичного тексту; 5) схарактеризувати лексико-граматичні засоби вираження негачії в ідіостилі Михайла Олійника.

Виклад основного матеріалу дослідження. Категорія негачії (або заперечення) є мовною універсалією, яка в сучасному мовознавстві розглядається як складне багаторівневе явище, здатне поєднувати формальні, семантичні та прагматичні аспекти мовлення. Науковці акцентують на окремих характеристиках цієї категорії, що дозволяє глибше зрозуміти її функціонування в мовній системі. Зокрема, О. Селіванова визначає заперечення як «мовну категорію; функціонально-семантичну категорію мови, що інтегрує різнорівневі мовні й мовленнєві засоби за спільним змістом заперечення» (Селіванова, 2008, с. 158). А. Паславська зазначає, що «ядром мовного заперечення є його формально-логічний

корелят, тому заперечення в мові виступає як оператор, який змінює зміст на протилежний, перетворюючи істинне речення на хибне, і навпаки» (Паславська, 2006, с. 6). Отже, негачія в мові є комплексним явищем, що поєднує мовні засоби й логіко-семантичні механізми формування змісту висловлювання.

Багатовимірність та функційна гнучкість категорії негачії реалізується в граматичній структурі та лексико-семантичному наповненні висловлювання. С. Єрмоленко й І. Каспер указують, що «лексико-граматичне вираження заперечення є продуктивним явищем, функціональні можливості якого помітно розширюються. Отже, заперечення можна розглядати і як лексичний троп – заперечний паралелізм» (Єрмоленко, Каспер, 2018, с. 19). М. Баган поділяє лексичні одиниці за характером виконання заперечної функції на такі різновиди: «1) лексеми, що функціонують як вторинні заперечні предикати; 2) лексеми, що передають певний заперечний зміст; 3) модально-заперечні слова, що реалізують ставлення чи волевиявлення на основі заперечення» (Баган, 2010, с. 13). Це засвідчує, що негачія реалізується опосередковано через різноманітні лексичні та синтаксичні засоби.

Найпоширенішим і найпростішим засобом вираження негачії є використання префікса *не-* і частки *не*, К. Медвідь та С. Швачко вважають їх спеціальним негатором, що висловлює протиставлення, контраст, протилежність, заперечність, а «в спеціальному значенні можуть набувати й інші синтаксично і контекстуально обумовлені відтінки: незгоду, небажання, невпевненість, неповноту якості, властивості, ознаки, сумнів тощо» (Медвідь, Швачко, 2014, с. 112). У поетичному мовленні М. Олійника вживання частки *не* є спорадичним, переважно вона використовується для підкреслення морального спротиву російсько-українській війні: «*не пробачу за тих що не стало / кого небо до себе забрало / чії долі кирзою топтали / тих кого ви тут ніби*

звільняли» (Олійник, 2023а, с. 11). Дієслівний предикат виражає категоричну відмову пробачати окупантів та демонструє принципову позицію автора. Частка *не* у словосполученні *тих що не стало* вказує на загиблих людей, тобто заперечує життя, позначає його відсутність. Окрім цього, тут наявне імпліцитне вираження негачії, що репрезентує сумнів *ніби звільняли*, адже насправді наголошується на окупації російськими військами рідного авторові Херсона, а не звільненні.

М. Баган розрізняє імпліцитні та непрямі способи вираження негачії в мові. До останніх науковиця зараховує іронічні утворення, умовні конструкції та риторичні питання, зауважуючи, що непряме заперечення «є експресивним, проте нечітким, модифікованим певними модальними відтінками, інтерпретація яких залежить від настрою, можливостей та інтересів адресата» (Баган, 2010, с. 73). Імпліцитні заперечення дослідниця називає глибинними, не передбаченими безпосередньою комунікативною метою мовця спростувати певну думку: «Воно впливає зі змісту речення, проте перебуває на другому плані. Характерно, що глибинне заперечення не має додаткових відтінків і завжди чітко співвідноситься із заперечним реченням, що зазнало згортання в експліцитному повідомленні» (Баган, 2010, с. 73).

Імпліцитні заперечення разом з експліцитними віднаходимо в поезії М. Олійника «Янгол з Бучі»: «*скільки б їм ще жити діточок рости / скільки б їм по світу білому ходити / днів прекрасних скільки в них могло ще бути / серце не пробачить і не дасть забути»* (Олійник, 2023б, с. 47). Прямі мовні засоби, як і в попередньому прикладі, виражають відмову пробачити і забути. Імпліцитні заперечення впливають із змісту та співвідносяться з семантикою втрати, нездійснених можливостей, трагічного досвіду, а відтак указують на смерть. Для вираження такої негачії митець використовує умовно-

гіпотетичні одиниці, які не мають прямого формального маркера, проте відсилають до заперечення можливості реалізації цих подій. За такими конструкціями приховане згортання експліцитних заперечних речень на зразок *вони вже не житимуть, не роститимуть дітей, не ходитимуть по світу, не матимуть цих днів*. Глибинне заперечення тут не проголошується прямо, проте читач легко може його реконструювати зі змісту. Така імпліцитна негація в поезії демонструє вищий рівень семантичної насиченості та конотативної глибини порівняно з прямими запереченнями.

Ще одним поширеним експліцитним засобом вираження категорії негації є використання граматичних конструкцій *немає* та *ні*, яким, за І. Вихованцем, «найбільше подобається родовий відмінок іменників або займенників» (Вихованець, 2003, с. 47). Наприклад, у поезії «Вечірній Херсон» М. Олійника, читаємо: *«жаль тепер в ностальгічній сплетінні / що немає вже того баркасу / всі ж десь бачили Київ вечірній / а Херсону такого / ні разу»* (Олійник, 2023с, с. 164). У цих рядках заперечення виражає відсутність конкретного об'єкта – баркасу, який асоціюється в автора з рідним містом. Така негація апелює до символічного значення цього об'єкта, а також указує на втрачену реальність та сум за колишнім мирним життям. Частка *вже* підсилює незворотність цієї втрати, актуалізуючи часовий вимір негації. Ще одне заперечення тут виражене неможливістю візуальної репрезентації вечірнього Херсона, що в дійсності пов'язане з ранньою комендантською годиною в умовах щоденних обстрілів міста станом на липень 2023 року, коли була написана ця поезія. Отже, категорія негації відображає ностальгію за минулим і втрату миру.

С. Швачко, І. Кобякова та Н. Сахарова стверджують: «Лексичні засоби омовлення негації включають у себе повнозначні та службові частини мови. Найчастіше носіями негативного значення виступають дієслова,

прикметники, іменники та прислівники, рідше маркерами негації є службові частини мови» (Швачко, Кобякова, Сахарова, 2015, с. 96). Вираження негації за допомогою прийменника без фіксуємо у вірші М. Олійника «Рік без тебе»: *«рік без тебе моє рідне місто / без причалів затонів доріг / без світанків твоїх променистих / без знайомих і рідних моїх»* (Олійник, 2023а, с. 61). Тут омовлюється відчуття відсутності, втрати та порожнечі, що підсилює анафора. Указівка на тривалу відсутність ліричного суб'єкта в рідному місті є первинним модусом негації, що породжує нашарування наступних негацій, пов'язаних з особистим досвідом розлуки зі зруйнованим містом.

Ще один приклад використання службових частин мови для вираження заперечення віднаходимо в поезії «Ех, зараз би»: *«ех / зараз би зустрітись нам з тобою / але Дніпро між нами як кордон / на лівому лунають звуки бою / на правому вже звільнений Херсон»* (Олійник, 2023с, с. 108). Тут внутрішній конфлікт між бажаним і реальним підсилюється вигуком *ех*, що виражає жаль, тугу за неможливим і вводить у модальність нереалізованого бажання. Також звернемо увагу на символізацію образу Дніпра, що постає межею-бар'єром через підриг Антонівського мосту та Каховської ГЕС, які поєднували лівий і правий береги Херсонщини. Протиставлення цих двох берегів зумовлене продовженням бойових дій на лівому березі та звільненням Херсона від окупації. Однак навіть це звільнення не скасовує головного – роз'єднаності, тобто заперечення зустрічі залишається чинним.

Відтак М. Олійник у поетичних текстах послуговується службовими частинами мови для вираження негативної конотації, проте здебільшого для цього він використовує повнозначні частини мови. Наприклад: *«шкірить хижа орда свої ікла»* (Олійник, 2023а, с. 12), *«все більше у ньому скривавлених ран»* (Олійник, 2023а, с. 13), *«розстріляли степи і море»* (Олійник, 2023а, с. 16), *«бо орда кожен день*

огризається / забирає десятки сердець» (Олійник, 2023а, с.18), *«коли твій народ тягнуть вбивці на плаху»* (Олійник, 2023а, с. 41), *«одні хрести із прапорами»* (Олійник, 2023б, с. 84), *«не буде тобі прощення повік / за пошматовану тобою Україну»* (Олійник, 2023б, с. 95), *«і я стою розбитий і безкрилий»* (Олійник, 2023б, с. 103), *«хоч вибухи снарядів монотонно / нагадують що досі йде війна»* (Олійник, 2023с, с. 10), *«не стихає ворожа арта / розлітаються містом осколки»* (Олійник, 2023с, с.13), *«так ніби це усе наснилось учора вбитому солдату»* (Олійник, 2023с, с. 37), *«кров людей невинно убієнних / спрагло пили руські мужики»* (Олійник, 2023с, с. 53). І таких прикладів можна навести ще багато. Як бачимо, всі ці негативні висловлювання стосуються жорстокої і несправедливої російсько-української війни, події якої є лейтмотивом усіх трьох аналізованих збірок поезій М. Олійника. Негація у віршах поета репрезентує наслідки війни як насильницької та руйнівної сили. Ліричний суб'єкт часто постає як свідок або жертва, що підсилює ефект особистісного переживання війни в рідному місті. Негативні значення підсилює використання різних тропів (метафор, уособлення, епітетів, гіпербол, порівнянь тощо).

Фіксуємо в поетичних текстах митця також використання метонімії для вираження категорії негачії. Наприклад, у вірші *«Зриває дах»*: *«так жаль що нові Каїни / не каються»* (Олійник, 2023б, с.19). За допомогою метонімії автор означає жорстоку природу російських агресорів, які вторглися на українську землю. Таке зіставлення окупантів із біблійним образом братовбивці Каїна не випадкове, адже тут криється алюзія на те, що росіяни досить довго використовували наративи, що Україна для них є братнім народом. А напад на нашу країну асоціюється з нападом Каїна на брата Авеля. Проте в біблійному сюжеті братовбивця кається, тоді як *нові Каїни* позбавлені усвідомлення своїх злочинів і заперечують моральну відповідальність за вбивства

українців. Емоційний компонент *так жаль* посилює прагматичний ефект негачії, виступаючи засобом висловлення етичного вироку.

М. Баган до продуктивних засобів реалізації непрямого заперечення відносить також риторичні питання: *«Сама семантика питального речення передбачає незнання, невпевненість автора у ствердженні чи запереченні змісту. У поєднанні з особливою інтонацією та певними модальними компонентами воно перетворюється на дуже дієвий, емоційно забарвлений засіб, за допомогою якого можна заперечити реальному чи уявному співрозмовникові й водночас емоційно вплинути на нього, щоб скорегувати його думку чи поведінку»* (Баган, 2010, с. 77). Такі риторичні питання віднаходимо і в поетичному мовленні М. Олійника. Наприклад, у вірші *«Тут, у столиці, тиша»*: *«як тут скажи сидіти / ніби все добре буде»* (Олійник, 2023а, с. 56). Приховане заперечення виражається через питальну форму, де модальне слово *ніби* вказує на сумнів, недовіру, навіть ствердження того, що насправді добре не буде. Також тут заперечено можливість пасивності, передано тривогу і несприйняття ситуації в умовах війни.

У поетичному тексті *«Уже й храми горять»* виявляємо таке риторичне питання: *«де ж ми будем молитись на тих попелищах»* (Олійник, 2023б, с. 42). Це питання виражає заперечний зміст, адже вказує на відсутність місця для молитви, на знищення його окупантами. Іменник *попелища* в множині символізує багато руйнувань, знищень і втрат, тому також є лексичним засобом вираження негачії. Частка ж підсилює експресію, розпач і безвихідь, вказує на неприйнятність такого стану речей. Негація тут має екзистенційний характер, адже виражає втрату опори, створює ефект контрасту через неможливість здійснення сакральних ритуалів, передає стан розгубленості та болю, ставить під сумнів можливість майбутнього відновлення, виражає фізичну й духовну втрату опори.

Ефективним засобом реалізації непрямого заперечення є іронія, оскільки дозволяє висловити протилежний зміст без прямої відмови чи заперечної частки. М. Баган зауважує: «Іронічне забарвлення в цілком нейтральних мовних одиницях з'являється внаслідок їх нетипового вживання, свідомого порушення мовцем їхніх звичних функціональних зв'язків, що уможливорює витворення особливо дієвих, експресивно маркованих мовленнєвих одиниць» (Баган, 2010, с. 73). Використання цього стилістичного прийому для вираження негатиї фіксуємо і в поезії М. Олійника. Наприклад, у вірші «Думки-валізи»: «*від реальності вже б завити / у розмовах з самим собою*» (Олійник, 2023b, с. 23). Таке іронічно забарвлене висловлювання є гіперболою, котра передає емоційний стан крайності та заперечує нормальність реальності. Умовний спосіб створює відтінок нереалізованої реакції на навколишній світ, що водночас контрастує із внутрішньою замкненістю та відчаєм.

У вірші «Під звуки тривожної битви» М. Олійника використано іронічну похвалу: «*вода з крану найкраща у світі / і хліб зачерствілий смачний*» (Олійник, 2023b, с. 34). Така вербальна іронія фактично передає позитивну оцінку, але формально має негативне або знецінюване звучання. У поетичному мовленні митця ця нібито позитивна оцінка є інверсійною, адже те, що в мирний час уважалось недопустимим і негативним, під час

війни та в умовах відсутності кращого є дуже важливим, тобто відбувається переоцінка цінностей у кризових станах. Йдеться про своєрідне заперечення заперечення. Лексеми *найкраща* і *смачна* в новій системі координат набувають буквального значення і вказують на порятунок. Отже, вираження категорії негатиї через іронію в поетичних текстах М. Олійника має суб'єктивний характер, спонукає адресата самостійно осмислити прихований зміст висловлювання.

Висновки дослідження та перспективи подальших наукових розвідок. Категорія негатиї в поетичному мовленні херсонського поета М. Олійника використана не тільки для вираження заперечення, а й для індивідуально-авторського смислотворення. Експліцитні засоби вираження категорії негатиї реалізують значення категоричної відмови, втрати й морального спротиву. Лексеми з негативною семантикою відображають реалії війни, руйнування та втрати, експресивність їх підсилюється завдяки використанню різних стилістичних засобів. Імплицитна та непряма негатиї реалізується в контексті, умовно-гіпотетичними конструкціями, риторичними питаннями, іронією, що забезпечує глибший рівень інтерпретації змісту, трансформуючи традиційні цінності та формуючи нову систему оцінок. Перспективи подальших досліджень убачаємо у вивченні динаміки засобів негатиї в сучасному поетичному дискурсі та їх взаємодії з іншими мовними категоріями.

Література

- Баган, М. (2010). Функціональні параметри лексико-граматичного заперечення в сучасній українській мові. *Українська мова*, № 3, с. 11-19.
- Баган, М. (2009). Функціонально-комунікативний потенціал неспеціалізованих засобів негатиї в українській мові. *Мовознавство*, №5, с. 71-78.
- Вихованець, І. (2003). Улюблений відмінок заперечних речень. *Українська мова: науково-теоретичний журнал Інституту української мови Національної академії наук України*, № 2(7), с. 47.

- Єрмоленко, С., Каспер, І. (2018). Функціональні параметри лексико-граматичного заперечення в сучасній українській мові. *Мова. Свідомість. Концепт*: зб. наук. статей / відп. ред. О. Г. Хомчак. Мелітополь : ФОП Однорог Т. В. Вип. 8, с. 16–19.
- Медвідь, К., Швачко, С. (2014). Категорія негачії як фундаментальний лінгвістичний феномен. *Філологічні трактати*, т. 6, № 1, с. 109–113.
- Олійник, М. (2023a). Незламний Херсон: вірші. Одеса: Олді+, 84 с.
- Олійник, М. (2023b). Цвіт акації в окупації: вірші. Одеса: Олді+, 112 с.
- Олійник, М. (2023c). Я розкажу вам про Херсон: вірші. Одеса: Олді+, 174 с.
- Паславська, А. (2006). *Заперечення та сфери його дії: семантика, синтактика, прагматика, просодика*. (Автореф. дис. ... канд. філол. наук). Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Київ, 35 с.
- Селіванова, О. (2008). *Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми*: підручник. Полтава: Довкілля-К, 712 с.
- Швачко, С., Кобякова, І. Сахарова, Н. (2015). Вербальні та невербальні засоби категоризації негачії. *Філологічні трактати*, т. 7, № 3, с. 95–101.

References

- Bagan, M. (2010). Funktsionalni parametry leksyko-hramatychnoho zaperechennia v suchasni ukrainiskii movi [Functional parameters of lexical-grammatical negation in modern Ukrainian]. *Ukrainian Language*, No. 3, pp. 11–19. (in Ukrainian).
- Bagan, M. (2009). Funktsionalno-komunikatyvnyi potentsial nespetsializovanykh zasobiv nehatsii v ukrainiskii movi [The Functional and Communicative Potential of Non-Specialized Means of Negation in the Ukrainian Language]. *Linguistics*, No. 5, pp. 71–78. (in Ukrainian).
- Vykhovanets, I. (2003). Uliublenyi vidminok zaperechnykh rechen [The preferred case of negative sentences]. *Ukrainian Language: Scientific and Theoretical Journal of the Institute of the Ukrainian Language of the National Academy of Sciences of Ukraine*, No. 2(7), p. 47. (in Ukrainian).
- Yermolenko, S., Kasper, I. (2018). Funktsionalni parametry leksyko-hramatychnoho zaperechennia v suchasni ukrainiskii movi [Functional Parameters of Lexical-Grammatical Negation in Modern Ukrainian]. *Language. Consciousness. Concept: Collection of Scientific Articles / O.G. Khomchak [Ed.]*. Melitopol: FOP Odnorig T.V. Issue 8, pp. 16–19. (in Ukrainian).
- Medvid, K., Shvachko, S. (2014). Katehoriia nehatsii yak fundamentalnyi lnhvistychnyi fenomen [The category of negation as a fundamental linguistic phenomenon]. *Philological Treatises*, vol. 6, No.1, pp. 109–113. (in Ukrainian).
- Oliinyk, M. (2023a). *Nezlamnyi Kherson: virshi [Unbreakable Kherson: Poems]*. Odessa: Oldi+. 84 pp. (in Ukrainian).
- Oliinyk, M. (2023b). *Tsvit akatsii v okupatsii: virshi [Acacia Blossoms Under Occupation: Poems]*. Odessa: Oldi+. 112 pp. (in Ukrainian).
- Oliinyk, M. (2023c). *Ya rozkazhu vam pro Kherson: virshi [I Will Tell You About Kherson: Poems]*. Odessa: Oldi+. 174 pp. (in Ukrainian).
- Paslavska, A. (2006). *Zaperechennia ta sfery yoho dii: semantyka, syntaktyka, prahmatyka, prosodyka [Negation and Its Spheres of Application: Semantics, Syntax, Pragmatics, Prosody]*. (Abstract of Ph.D. thesis in Philology). Taras Shevchenko National University of Kyiv. Kyiv. 35 pp. (in Ukrainian).

- Selivanova, O. (2008). *Suchasna linhvistyka: napriamy ta problemy: pidruchnyk* [Modern Linguistics: Trends and Issues: A Textbook]. Poltava: Dovkillya-K. 712 pp. (in Ukrainian).
- Shvachko, S., Kobyakova, I., Sakharova, N. (2015). Verbalni ta neverbalni zasoby katehoryzatsii nehatsii [Verbal and Nonverbal Means of Categorizing Negation]. *Philological Treatises*, vol. 7, No. 3, pp. 95–101. (in Ukrainian).

Автори

Володимир Олексенко, доктор філологічних наук, професор, професор кафедри української і слов'янської філології та журналістики
e-mail: volodymyr.oleksenko@gmail.com
<http://orcid.org/0000-0002-1358-6325>

Вікторія Мартинова, здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти
e-mail: martinovavika31@gmail.com
<https://orcid.org/0009-0007-4070-8512>

Конфлікт інтересів

Автори засвідчують про відсутність конфлікту інтересів

Authors

Volodymyr Oleksenko, Doctor of Philology, Professor in the Department of Ukrainian and Slavic Philology and Journalism
e-mail: volodymyr.oleksenko@gmail.com
<http://orcid.org/0000-0002-1358-6325>

Viktoria Martynova, Master's degree candidate
e-mail: martinovavika31@gmail.com
<https://orcid.org/0009-0007-4070-8512>

Conflict of Interests

The authors declare that they have no conflict of interest